

AMANDMAN KONSTITISYONÈL TÈKS KONPLÈ

Tit bilten vòt la: Dwa pou yon dlo pwòp ak an sante

Rezime bilten vòt la: Amannman sa a kreye yon dwa fondamantal ki egzekite pou dlo pwòp epi ki an sante, ki otorize yon moun pou pote yon lajistis pou sekou ekitab lè yon ajans egzekitif Eta a, pa aksyon oswa inaksyon, pèmèt domaj oswa menas domaj nan dlo Florid. Amannman sa a prevwa yon egzamine jidisyè strik sou aksyon oswa inaksyon sa yo; ajoute nan remèd ki disponib; idantifye dispozisyon konstitisyonèl ki afekte yo; bay pou ranfòsman; defini tèm; epi li egzije frè ak frè avoka pou pleyan ki genyen yo.

Atik ak Seksyon k ap Kreye: Atik I, Kreye: Seksyon 28

Tèks konplè amandman ki pwopoze a: SEKSYON 28. **Dwa pou gen dlo pwòp epi ki an sante.**— (a) OBJEKTIF.

Dlo pwòp ak an sante ankouraje enterè publik enpòtan, tankou sante, pwosperite, ak kalite lavi; dlo pwòp pou bwè; bote panoramique ak aktivite lwazi; lapèch ak rekòlte; popilasyon pwospere ak divès

kominote pwason natif natal ak bèt sovaj; sèvis ekosistèm akwatik ki gen ladan depo kabòn, filtraj dlo, ak risk

diminisyon pou sechrès, ewozyon, ak inondasyon; ak enterè ekonomik, opòtinite biznis, ak plezi nan pwopriyete

nan tout Eta a. Objektif Seksyon sa a se pou avanse enterè publik sa yo lè li kreye yon dwa fondamantal, egzekitif pou dlo pwòp e an sante

dapre pouvwa politik nannan pèp la nan Atik I, Seksyon 1 sa a.

Konstitisyon.

(b) DEKLARASYON DWA. Pèp la kreye dwa fondamantal sa a pou dlo pwòp ak an sante.

(c) DOJ ENTÉDI. Li dwe konsidere kòm yon vyolasyon dwa dlo pwòp ak an sante pou yon ajans egzekitif Eta a pou pèmèt domaj oswa menas domaj

nan dlo Laflorid pa aksyon oswa inaksyon, tankou pa règleman, règ, règ ki pa adopte,

plan, estanda, pèmi, sètifikasi, pratik ki gen ladan pratik jesyon, aktivite, akò, memorandòm nan

konprevansyon, lòd, dispans, divèjans, oswa pa ranfòsman oswa lòt aksyon reta oswa kenbe.

(d) RANFÒSMAN. Yon moun, jan sa defini sa a, dwe gen dwa pote yon aksyon sivil nan yon tribinal ki gen jiridiksyon konpetan pou chèche

rekou ekitab, tankou sekou deklarasyon ak enjonksyon, kont yon ajans egzekitif Eta a akòz

aksyon oswa inaksyon li ki pèmèt domaj oswa menas domaj nan dlo Florid yo. Yon pleyan pa dwe oblige fini

remèd administratif oswa pou akize blesi espesyal diferan nan kalite publik la an jeneral. Yon pleyan pa dwe

sijè a frè ranpli oswa frè tribinal ki depase sa yo enpoze pou aksyon sivil jeneral. Nenpòt reklamasyon anba Seksyon sa a dwe konsidere kòm de novo

epi yo pral evalye sou yon preponderans nan prèv la. Paske yon reklamasyon anba Seksyon sa a se

baze sou yon dwa fondamantal, egzamine strik dwe aplike, kote yon ajans egzekitif Eta a ka bay yon afimasyon

defans ke aksyon li oswa inaksyon li te ankouraje yon enterè eta konvenkan epi li te byen pwepare pou avanse enterè sa a

pa mwayen ki pi piti a pèsistan. Si yon lòt antite te kontribye nan mal oswa menas mal la pa eskize yon vyolasyon Seksyon sa a. Yo dwe pran respè

pou pi bon prèv syantifik ki disponib. Yon pleyan ki genyen va gen dwa a

sekou ekitab apwopriye pou repare vyolasyon an ak pou frè avoka rezonab ak frè taksab. Remèd yo

Seksyon sa a bay yo anplis ak kimilitif ak remèd ki disponib anba lòt lwa.

(e) DEFINISYON. Tèm sa yo dwe gen siyifikasyon sa yo nan objektif Seksyon sa a

Enfòmasyon sou Inisyativ

Dat Apwouve 03/07/2024

Nimewo seri 24-03

Non Sponsor: FloridaRighttoCleanWater.org

Adrès Sponsor: 13300 South Cleveland Avenue, Suite 56, Fort Myers, FL 33907

AMANDMAN KONSTITISYONÈL TÈKS KONPLÈ

(1) "Dlo pwòp ak an sante" se dlo ki pa gen domaj oswa menas domaj ki rive apre dat efektif sa a.

Seksyon. Endikatè dlo pwòp ak an sante yo enkli bon jan kalite dlo ki an sekirite pou bwè, lapèch, rekòlte, ak lwazi aktivite; ase bon jan kalite dlo, kantite, koule, filtraj, ak depo pou kenbe sèvis ekosistèm akwatik osi byen ke popilasyon pwospere ak divès kominate pwason ak bèt sovaj natif natal; ak estabilite nan lòt pwosesis ekolojik ak fonksyon.

(2) "Domaj" refere a yon efè negatif sou dlo, alòske "menas domaj" refere a risk pou yon efè konsa, kit la.

efè se imeda oswa previzib. Efè negatif yo enkli sa yo ki fizik, chimik, byologik, radyologik, oswa a konbinezon ladan I. Efè negatif sa yo sou dlo yo enkli men pa limite a kontaminasyon pa patojèn, toksik, oswa lòt polyan danjere; nitritif chaje oswa chanjman nan nivo, koule, oswa depo nan dlo ki deteryore sante a oswa abita nan pwason natif natal oswa bèt sovaj; ak entwodiksyon de espès ekzotik oswa anvayisan oswa twòp eksplwatasyon nan espès natif natal. Detèminasyon efè negatif oswa risk efè sa a dwe baze sou pi bon prèv syantifik ki disponib.

(3) "Moun" refere a yon moun natirèl ak yon antite legal, pou enkli òganizasyon san bi likratif, kòporasyon, ak tribi.

ak antite gouvènmantal yo.

(4) "Ajans egzekitif Eta" vle di antite ak ofisyè gouvènman sa yo: Gouvènè a; kabinè a ak

manm kabinè a; chak ofisyè egzekitif Eta a, depatman egzekitif Eta a, ak inite depatman egzekitif Eta a; Komisyon Konsèvasyon Pwason ak Faune Sovaj; chak distri jesyon dlo; ak chak ofisyè ak gouvènmantal antite branch egzekitif la ki gen jiridiksyon oswa jiridiksyon nan tout eta a nan plis pase yon konte.

(5) "Dlo" vle di ekosistèm akwatik akifè, bè, rivyè, estuary, sistèm estuarin, lagon, lak,

rivyè, sistèm rivyè, sous dlo, rivyè, marekaj, ak dlo anndan kotyè ak dlo kotyè yo nan limit Eta a.

nan Florid epi yo dwe gen ladan aflu natirèl yo ak vwa naviqab atifisyèl ki gen enpak sou kò dlo sa yo. Dlo posede

totalman pa yon sèl moun ki pa eta a yo enkli sèlman an konsiderasyon posib dechaj sou lòt pwopriyete oswa dlo.

Tèm sa a dwe gen ladan dlo fre, salm, salin, mare, sifas, tè, ak anba tè ki asosye ak dlo sa yo.

kò.

(f) IDANTIFIKASYON PWOVIZISYON KONSTITISYONÈL KI AFFEKTE. Paske yon dwa fondamantal natirèlman restrenn

tout branch gouvènman yo pa vyole yon dwa sa a, seksyon sa a ka afekte dispozisyon konstitisyonèl nan Atik IV,

Seksyon 1 (Gouvènè), Seksyon 4 (Kabinè), Seksyon 6 (Departman Egzekitif), ak Seksyon 9 (Pwason ak bèt sovaj).

Konsèvasyon Komisyon) osi byen ke Atik III, Seksyon 1 (Lejislati). Seksyon sa a gen rapò ak lòt dispozisyon konstitisyonèl konsènan dlo, tankou

Atik II, Seksyon 7 (Resous natirèl ak bote panoramique), men li pa fè sa otreman.

afekte dispozisyon sa yo.

(g) EGZEKITE OTOM. Seksyon sa a aplike san èd nan promulgasyon lejislatif.

(h) DAT EFIKASYON. Seksyon sa a ap vin an vigè imedyatman lè elektè Florid yo apwouye I. (i) SEPABILITE. Si nenpòt pati nan Seksyon sa a,

oswa aplikasyon Seksyon sa a nan nenpòt moun oswa sikontans, yo kenbe

pa valab, rès Seksyon sa a, enkli aplikasyon pati sa a pou lòt moun oswa sikontans, pa dwe

afekte pa yon kenbe epi yo pral kontinye nan tout fòs ak efè. Pou sa ka fèt, pati yo nan Seksyon sa a ka separe

Enfòmasyon sou Inisyativ

Dat Apwouye 03/07/2024

Nimewo seri 24-03

Non Sponsor: FloridaRighttoCleanWater.org

Adrès Sponsor: 13300 South Cleveland Avenue, Suite 56, Fort Myers, FL 33907